

ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

Prövningsnämnden

Norragatan 17, AX-22100 Mariehamn
Tel: +358 18 528 600, Fax: +358 18 528 601
E-post: kansliet@miljohalsoskydd.ax
Hemsida: www.miljohalsoskydd.ax

MILJÖTILLSTÅND

Beslut nummer	Diarienummer
ÅMH-Pn 7/15	2013-1147
Beslutsdatum	
10.6.2015	

Sökanden

Sundets Vatten
22530 Sund

Ärende

Ansökan avser förnyat miljötillstånd för Sundets Vatten till uttag av hushållsvatten ur samt reglering av Borgsjön i Sunds kommun. Ansökan omfattar även utökad verksamhet avseende möjlighet till ökat uttag med 10000 m³ till ett totalt årsuttag om 35000 m³.

Verksamheten har tidigare haft miljötillstånd, MPN-04-16, beviljat 21.12.2004. Verksamheten avseende vattenuttaget är numera miljögranskningspliktig enligt punkten 15.7 i Bilaga 1, landskapsförordning (2008:130) om miljöskydd, nedan miljöskyddsförordningen, medan regleringen av sjön är tillståndspliktig. Hela företaget som sådant betraktas därför som tillståndspliktigt enligt 6 kap. 15 § 2 mom. vattenlag för Landskapet Åland, nedan vattenlagen.

Beslut

Miljötillstånd

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHHM) beviljar med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen Sundets Vatten tillstånd till årligt uttag av 35000 m³ hushållsvatten ur Borgsjön i Sunds kommun.

Giltighet

Tillståndet gäller tillsvidare.

Tillståndshavaren ska inkomma med en ansökan om revidering av tillståndsvillkor senast 01.07.2025. Ifall ansökan om revidering av

tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. e punkten miljöskyddslagen.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning (MKB) i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter :

1. Borgsjön regleras med en sättdamm vars krönhöjd ska vara 12,90 m (N_{60}). Då vattennivån överstiger 12,90 m skall konstruktionen vara sådan att vattnet tillåts flöda över och dräneras i utloppsdiket.
24 § e punkten miljöskyddslagen
2. Det årliga uttaget av hushållsvatten ur Borgsjön får uppgå till högst 35000 m³.

Under den period av året då vatten inte längre rinner ut från sjön är vattenuttag möjligt maximalt ner till nivån 12,20 m (N_{60}), vilket motsvaras av nivån 0 cm på den lokala pegeln och utgör sänkingsgräns. Då vattennivån uppnår sänkingsgränsen måste uttag upphöra.

ÅMHM ska kontaktas för samråd om åtgärdsplan då nivån når 12,35 m (N_{60}), dvs + 15 cm på den lokala pegeln.
24 § e punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen

3. Verksamhetsutövaren är skyldig att utföra egenkontroll:
  - Vattenuttag, ska mätas med vattenmätare vid intaget, alternativt med annan av ÅMHM godkänd teknisk utrustning, och dokumenteras i driftjournalen minst en gång per vecka under tiden juni till augusti och en gång varannan vecka under resten av året. Minst en gång per år, eller vid misstanke om läckage, ska jämförelse göras mellan intag vid sjön och reningsverket.

- Vattennivån i Borgsjön skall avläsas från pegel vid intaget, alternativt med annan av ÅMHM godkänd teknisk utrustning, och nivån skall journalföras i driftjournalen minst en gång per vecka under tiden juni till augusti och en gång varannan vecka under resten av året, så länge sjön är isfri.
- Avrinning ut ur sjön ska dokumenteras när vatten slutar att rinna ut ur Borgsjön respektive när det åter börjar rinna över sätttdammen.
- Kontroll av vattenkvalitet så som siktdjup, algobservationer eller andra synbara förändringar i vattenkvalitet utförs varannan vecka under tiden juni till och med augusti.
- Kontroll av pumpar, ledningar och andra anordningar årligen.

26 § miljöskyddslagen

4. Verksamhetsutövaren ska föra driftjournal.

I driftjournalen ska redovisas:

- Vattenuttaget
- Vattennivån
- Den period när vatten inte rinner ut ur sjön
- Kontroll av vattenkvaliteten.
- Kontroll av teknik och verksamhet.

Driftsjournalen skall hållas tillgänglig för tillsynsmyndighetens personal och uppvisas på begäran.

En årsrapport för verksamheten ska sammanställas årligen senast inom februari månad samt lämnas till ÅMHM på begäran.

26 § miljöskyddslagen

5. Tillståndshavaren ska ha en ansvarig person som är kompetent att övervaka verksamhet och anläggningar så att miljötillståndet följs. Personens namn och kontaktuppgifter ska meddelas till ÅMHM. Vid byte av ansvarig person ska uppgifterna omgående uppdateras hos ÅMHM.

7 § miljöskyddslagen

6. Vid avslutande av verksamhet ska meddelande om avveckling göras till ÅMHM, som kan föreskriva om eventuella åtgärder i samband med avvecklingen.

34 § miljöskyddslagen

Beslutsmotivering

Sundets Vatten har ansökt om förnyat miljötillstånd för uttag av hushållsvatten ur Borgsjön. Ansökan avser även utökad verksamhet med en möjlig ökning av uttaget med 10000 m³/år så att uttaget maximalt kan uppgå till 35000 m³/år.

Verksamheten avseende vattenuttaget är egentligen miljögranskningspliktig då uttag som sänker vattennivån med minst 5 cm sker under den tid då vatten inte längre rinner ut från sjön. För Borgsjöns del motsvaras 5 cm av volymen 8600 m³. Generellt kan antas att vatten slutar rinna ut någon gång i april och att sjön återfylls i oktober. Den kritiska perioden uppskattas bli maj – september. Däremot, eftersom Borgsjön är reglerad och uppdamningen innebär en volymökning om 26000 m³ så överskrider det gränsen för tillståndsplikt som går vid 20000 m³ och därmed är verksamheten tillståndspliktig.

Ett uttag om 35000 m³ per år ger ett månadsmedelvärde om ca 2900 m³. I ÅMHM:s bedömning har ett maximalt uttag på 3500 m³/månad beaktats och tillämpats för juli och augusti, då vattenbehovet uppskattats vara störst. Övriga sommarmånader har beräknats med 3000 m³/månad, vilket ger ett uppskattat totaluttag om 16000 m³ maj-september. Detta uttag medför en nivå-sänkning med 9 cm. Ovanstående har använts i ÅMHMs beräkningsmodeller vid beräkningar av förväntad avsänkning baserat på avdunstning, tillrinning och uttag.

Borgsjöns naturliga medelvattennivå är inmätt till 12,75 m (N₆₀). Borgsjön är numera reglerad, genom Sundets Vattens miljötillstånd MPN-04-16, då en sättdamm uppfördes september 2010 som höjde tröskelnivån med 15 cm till 12,90 m (N₆₀). Detta medförde en vattenvolymökning om ca 26000 m³. Miljötillståndet medgav ett uttag om 25000 m³, vilket alltså täcktes helt av volymökningen efter reglering. Vid ett totaluttag idag om 35000 m³ sänks nivån med ca 20 cm, vilket alltså resulterar i att nivån blir -5 cm under naturlig medelvattennivå. Dvs -5 cm under den nivå som utgjorde tröskelnivå innan regleringen.

Vid ett extremtorrår kan avdunstningen leda till en nivå-sänkning motsvarande -0,55 m till och med september månad. Läger man till ett uttag om 3000 m³/månad under maj, juni och september samt ett uttag om 3500 m³ under juli och augusti får vi en totalavsänkning av vattennivån med -0,66 m, och slutar på nivån 12,24 m (N₆₀). ÅMHM fastställer därför nivån 12,20 m (N₆₀) som sänkingsgräns då uttag måste upphöra. Denna nivå motsvarar naturlig avsänkning genom avdunstning under ett extremtorrår

utgående från sjöns naturliga normalvattennivå, alltså så lågt nivån kan sjunka naturligt utan Sundets Vattens verksamhet.

Analyser på råvattnet visar på god kemisk status och vattenkvalitet. Under de provtagningar som regelbundet görs i sjön inom ramen för Ålands Landskapsregerings miljökontroll har konstaterats syrefria perioder i bottenvattnet i djupgropen och korrelerande ökade mängder fosfor. Vid syrefria förhållanden kan fosfor urlakas ur bottensedimenten. Då fullständig omblandning sker av vattenmassan förs näringsämnen upp till ytan och kan bidra till algblomning. De konstaterade variationerna kan dock inte närmare förklaras eller tillskrivas Sundets Vattens verksamhet, däremot påverkar det deras verksamhet.

Villkor 1 ges med stöd av 24 § e punkten miljöskyddslagen och tillåter reglering av Borgsjön för att skapa ett vattenmagasin på 26000 m³ som ska kompensera för Sundets Vattens uttag och därigenom begränsa negativ miljöpåverkan.

Villkor 2 reglerar vattenuttaget på årsbasis samt fastställer en sänkingsgräns för när uttag inte längre kan ske, enligt 24 § e punkten miljöskyddslagen samt i enlighet med 1 och 4 §§ vattenlagen. Villkoret innehåller också en uppmaning att kontakta ÅMHM då nivån är 15 cm över sänkingsgränsen. Detta i syfte att samråda om en åtgärdsplan för att tillgodose tillgång på hushållsvatten utan att orsaka negativ miljöpåverkan. Därigenom reglerar ÅMHM åtgärder vid störningar och andra exceptionella situationer enligt 24 § c punkten miljöskyddslagen.

Föreskrift 3 handlar om verksamhetsutövarens skyldigheter att utföra egenkontroll av drift och miljöpåverkan i enlighet med 26 § miljöskyddslagen. Viktiga parametrar för egenkontrollen har ÅMHM ansett utgöras av bl.a. vattenuttaget, nivåkontroll och kontroll av sjöns tillstånd.

I föreskrift 4 anges verksamhetsutövarens skyldigheter enligt 26 § miljöskyddslagen att redovisa verksamhetens miljöpåverkan genom att dokumentera utförd egenkontroll i en driftjournal. Uppgifterna ska redovisas på begäran av ÅMHM.

Miljöskyddslagens 7 § ställer krav på att verksamhetsutövaren ska ha tillräcklig kunskap och kompetens om verksamhetens miljöpåverkan. En del av detta är att i enlighet med villkor 5 ha en ansvarig person som känner anläggningarna, miljötillståndet, miljökonsekvenserna och kan samarbeta och stå i kontakt med tillsynsmyndigheten.

På grund av svårigheter att i samband med prövningen bedöma omfattningen av påverkan på miljön och därmed behov av eventuella åtgärder vid avslutande av verksamhet utfärdas inga specifika krav i villkor för detta. Om tillståndet inte innehåller tillräckliga bestämmelser för avslutande kan ÅMHH enligt 34 § miljöskyddslagen besluta om dylika åtgärder i samband med eller efter avslutande. Med villkor 6 avses att verksamhetsutövaren vid avslutande av verksamheten ska meddela ÅMHH om nedläggning av verksamheten för att myndigheten ska kunna göra en bedömning av huruvida det behövs undersökningar, saneringsåtgärder eller andra försiktighetsmått i samband med avslutandet.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHH) konstaterar, efter att ha prövat förutsättningarna för fortsatt tillstånd, att verksamheten med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren är förenlig med miljöskyddslagen och den lagstiftning som nämns i 10 § i samma lag. Vid avgörandet har myndigheten även beaktat förutsättningarna som gäller för verksamhetsutövaren enligt 7 § miljöskyddslagen. De villkor och föreskrifter som fastställts i beslutet har utformats så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig enligt 4 § miljöskyddslagen.

Med ovanstående motivering konstaterar ÅMHH att det är utrett att samtliga förutsättningar för tillstånd i miljöskyddslagen och i vattenlagen samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av dessa är uppfyllda.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med 14 § Ålands Landskapsregerings beslut (2014:55) om taxa för ÅMHM år 2015. Enligt ovan nämnda paragraf ska för behandling av prövningsärenden som inkommit före denna taxas ikraftträdande tas ut avgift enligt tidigare gällande taxa för respektive ärende. Avgiften baseras därmed på avgiftstaxa för 2013, avgiftstabell 1, miljötillståndsärenden, täkt av ytvatten.

Enligt 5 § i taxa för ÅMHM 2015 bestäms att vid beviljande av ett nytt tillstånd för viss tid kan avgiften fastställas så att den är minst 50 procent av avgiften. Handläggningsbehovet har varit mindre jämfört med motsvarande miljötillståndsärende, varför avgiften sänks.

Täkt av ytvatten	€	3260,00
50 % sänkning vid förnyande		-1630,00
Annonskostnad, delgivning ansökan	€	203,98
<hr/>		
Totalt *	€	1833,98

* Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besväransvisning.

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras i ÅMHM:s ärendeakt.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,

Ordförande Ulrika Sandell
Prövningsnämnden

Föredragande Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ärendet har inletts vid ÅMHM 17.12.2013.

Ärendet har kompletterats 17.2.2015 samt 23.2.2015.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 2.4.2015 – 30.4.2015 på ÅMHM:s anslagstavla. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 2.4.2015. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Två yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHM har inte begärt några utlåtanden.

Bemötande

Sökanden har beretts tillfälle att yttra sig över sådant som tillförts ärendet av annan än sökanden.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt genom annons i tidningen Åland och tidningen Nya Åland samt på ÅMHM:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på Internet på ÅMHM:s hemsida, www.miljohalsoskydd.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.